

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Werkplaatsbuitenschrijnwerker

hout

////////////////////////////////////

1. Globaal

1.1 TITEL

Werkplaatsbuitenschrijnwerker hout

Deze benaming wordt gebruikt in de Competent-fiche H220601 Werkplaatsschrijnwerker.

1.2 DEFINITIE

Het voorbereiden van de eigen werkzaamheden en het verwerken van de grondstoffen, het in- en omstellen van (houtbewerkings)machines, het bewerken, vergaren, afmonteren en afwerken van onderdelen voor buitenschrijnwerk teneinde buitenschrijnwerk in hout zoals ramen, deuren, poorten, samengesteld buitenschrijnwerk, gevelbekleding, luiken, ... aan de hand van een werkopdracht te vervaardigen.

1.3 EXTRA UITLEG

De werkplaatsbuitenschrijnwerker hout werkt met massief hout aan de hand van een werktekening of een plan. In tegenstelling met de werkplaatsbuitenschrijnwerker wordt geen buitenschrijnwerk in kunststof of metaal gemaakt. Het juiste materiaal wordt verwerkt tot een afgewerkt product. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van handgereedschap en worden verschillende al dan niet computergestuurde machines om te zagen, frezen, profileren, boren, monteren en schaven bediend. Het buitenschrijnwerk wordt meestal in de werkplaats gemaakt en op de plaats van bestemming opgebouwd door de buitenschrijnwerker.

De werkplaatsbuitenschrijnwerker houdt leunt in activiteiten heel dicht aan bij de werkplaatsbinnenschrijnwerker, toch is er een aanzienlijk verschil in de machinale bewerkingen, de opbouw van het buitenschrijnwerk, verbindingen en materialen.

Buitenschrijnwerk hout produceren aan een volautomatische lijn behoort niet tot het takenpakket van de werkplaatsbuitenschrijnwerker hout, dit gebeurt door de productieoperator hout.

1.4 SECTOREN

- Houtnijverheid (PC126 Stoffering en houtbewerking)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

WOODWIZE

Mede-indieners

Bestuur Woodwize vzw

VDAB-Studiedienst

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): H220601 Werkplaatsschrijnwerker (m/v), 10 oktober 2012
- Beroeps(competentie)profiel: Buitenschrijnwerker (2012) van het Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid fvb - ffc Constructiv.

Relatie tot het referentiekader

De beroepen werkplaatsbuitenschrijnwerker “hout” en werkplaatsbinnenschrijnwerker vormen samen de werkplaatsschrijnwerker die terug te vinden is in de Competent-fiche H220601.

Deze Competent-fiche geeft in zijn huidige vorm niet volledig en exact geformuleerd weer wat de competenties zijn van een werkplaatsbuitenschrijnwerker “hout”. Vanuit de sector werd beslist om dit dossier in eerste instantie te laten steunen op het beroepscompetentieprofiel “buitenschrijnwerker” van Constructiv.

De activiteiten zoals overgenomen uit het beroepscompetentieprofiel “Buitenschrijnwerker” stemmen in danige mate overeen met de activiteiten specifiek voor de buitenschrijnwerker uit de Competent-fiche dat die nagenoeg volledig werden opgenomen. De gebruikte terminologie is echter in veel gevallen afwijkend.

De basisactiviteiten uit Competent-fiche H220601 stemmen als volgt overeen met de competenties uit het BKD werkplaatsbuitenschrijnwerker hout volgens best-fit-principe:

- “De verwachtingen van de klant, de inplanting of vorm van de elementen en het budget bepalen en het hout en de grondstoffen selecteren” (Id 5385) behoort niet tot het profiel van de

werkplaatsbuitenschrijnwerker hout, hierover zijn de arbeidsmarktactoren het unaniem eens.

- “De productieplannen (plan, detail, ...) en werktekeningen maken” (Id 16986) behoort niet tot het profiel van de werkplaatsbuitenschrijnwerker hout, hierover zijn de arbeidsmarktactoren het unaniem eens.
- “De zaag- en assemblagemarkeringen aanbrengen of overbrengen op de stukken (werkstukken afschrijven, paren en coderen)” (Id 32077) komt het best overeen met “Bereidt de grondstoffen voor op de werkopdracht”.
- “De profielen maken, het hout zagen (massief, panelen, ...) en de verbindingstukken en profielen bewerken (vlakken, bijschaven, ...)” (Id 16942) komt het best overeen met “Bewerkt onderdelen met (houtbewerkings)machines”.
- “De samenhangende onderdelen voor deuren, trappen, ramen lijmen en mechanisch assembleren (opspannen, vastschroeven, ...) en het beslag bevestigen” (Id 24453) komt het best overeen met “Vergaart onderdelen van buitenschrijnwerk in hout”.
- “Decoratie- en afwerkingshandelingen uitvoeren op stukken of kleine onderdelen” (Id 16957) komt het best overeen met “Behandelt oppervlakken van buitenschrijnwerk in hout”.
- “De stabiliteit en de afmetingen van de gemaakte producten controleren en aanpassen” (Id 526) komt het best overeen met “Werkt buitenschrijnwerkelementen af”.
- “Preventief of curatief basisonderhoud van machines of uitrustingen uitvoeren” (Id 18027) komt het best overeen met “Voert preventief basisonderhoud uit van de (houtbewerkings)machine”.

De specifieke activiteiten uit Competent-fiche H220601 stemmen als volgt overeen met de competenties uit het dossier werkplaatsbuitenschrijnwerker hout volgens best-fit-principe:

- “Vormgeven aan: Buitenschrijnwerk (ramen, gevels, ...)” (Id 21648) komt het best overeen met “Bewerkt onderdelen met (houtbewerkings)machines” en “Vergaart onderdelen van buitenschrijnwerk in hout”.
- “Binnen- en buitenschrijnwerk realiseren in Fineerhout” (Id 24237), “Hout en afgeleiden daarvan (houten panelen, gelaagde platen, ...)” (Id 24239) en “Massief hout” (Id 24241) zijn voor alle activiteiten van toepassing.
- “Binnen- en buitenschrijnwerk realiseren in PVC, Aluminium” (Id 24236) behoort niet tot het profiel van de werkplaatsbuitenschrijnwerker hout, hierover zijn de arbeidsmarktactoren het unaniem eens.
- “Binnen- en buitenschrijnwerk realiseren in Synthetische materialen en composietmateriaal (kunststoffen, ...)” (Id 24240) behoort niet tot het profiel van de werkplaatsbuitenschrijnwerker hout, hierover zijn de arbeidsmarktactoren het unaniem eens.
- “Glaswerk” (Id 25271) komt best overeen met “Werkt buitenschrijnwerkelementen af”.
- “Afwerken: Kleuren, beitsen, schilderen” (Id 24644), “Vernissen” (Id 24646), “Lakken” (Id 24638), “De gebreken van het hout maskeren” (Id 24640) komt het best overeen met “Behandelt oppervlakken van buitenschrijnwerk in hout”.
- “Behandelen met insecticide, schimmelwerende middelen” (Id 24645) komt best overeen met “Behandelt oppervlakken van buitenschrijnwerk in hout”.

2. Beschrijving van het beroep

2.1 ACTIVITEITEN, KENNIS EN VAARDIGHEDEN

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Werkt in teamverband				
• Communiceert effectief en efficiënt	✓			• Kennis van communicatietechnieken • Kennis van vakterminologie
• Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken	✓			
• Rapporteert aan leidinggevenden	✓			
• Werkt efficiënt samen met collega's	✓			
• Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op	✓			
• Past zich flexibel aan (verandering van collega's, ...)		✓		
2. Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn				
• Maakt onderscheid tussen gevaarlijke en niet gevaarlijke producten en afvalstoffen	✓			• Basiskennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van voorschriften rond afval en gevaarlijke producten • Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken • Kennis van etikettering en productidentificatie
• Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen	✓			
• Sorteert afval volgens de richtlijnen			✓	
• Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten	✓			
• Werkt ergonomisch			✓	
• Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen			✓	
• Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd	✓			
• Meldt problemen aan de verantwoordelijke	✓			
3. Organiseert zijn werkplek veilig en ordelijk				
• Organiseert zijn werkplaats rekening houdend met een logische werkvolgorde			✓	• Basiskennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van voorschriften rond afval en gevaarlijke producten
• Richt de werkplaats (ergonomisch) in			✓	
• Beperkt stofemissie			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--	--	--------------------------------------

• Sorteert afval volgens de richtlijnen			✓	• Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
• Houdt de werkplek schoon			✓	
• Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op			✓	
• Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd	✓			
• Gebruikt (stof)afzuigapparatuur/installaties			✓	
• Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen			✓	
4. Gebruikt stromen duurzaam en beperkt geluidshinder				
• Gebruikt water voor taken & schoonmaak efficiënt			✓	• Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van elektrisch en pneumatisch handgereedschap • Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde) (houtbewerkings)machines
• Gebruikt machines en gereedschappen efficiënt			✓	
• Beperkt het lawaai: gebruikt persoonlijke beschermingsmiddelen, implementeert preventiemaatregelen voor omgeving			✓	
5. Plant en bereidt de eigen werkzaamheden voor de productie voor				
• Neemt kennis van de eigen werkopdracht	✓			• Kennis van informatiebronnen • Kennis van vakterminologie • Kennis van werkdocumenten, tekeningen en plannen • Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van functionele rekenvaardigheden • Grondige kennis van het
• Leest en begrijpt (werk)tekeningen en plannen	✓			
• Controleert de aangeleverde (productie)gegevens (aantal, compleetheid, juistheid, ...)	✓			
• Neemt de planning door	✓			
• Meet op (hoogte, breedte, diepte, ...)			✓	
• Stelt correct en overzichtelijk een hout-, meet- en materiaalstaat op	✓			

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

• Stelt een zaagplan op • Bepaalt de uit te voeren bewerkingen • Bepaalt een optimale werkvolgorde • Meldt problemen aan leidinggevende/verantwoordelijke • Beheert administratie: houdt planning en eventuele documenten die de ploegbaas overgemaakt heeft bij	✓			productieproces van buitenschrijnwerk in hout
6. Controleert (de voorraad) grondstoffen en materialen (beschikbaarheid, tekorten, hoeveelheid, kwaliteitsafwijkingen, ...)				
• Houdt de voorraad bij en vult aan • Signaleert tekorten • Controleert de te verwerken grondstoffen en materialen en onderneemt actie bij afwijkingen (gebreken, vochtigheid, ...) • Stemt de hoeveelheid af op de opdracht • Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens • Houdt rekening met de (interne) codering • Neemt leveringen in ontvangst en controleert de leveringen • Selecteert, controleert en hanteert materialen/gereedschappen			✓	• Kennis van vakterminologie • Kennis van werkdocumenten, tekeningen en plannen • Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van functionele rekenvaardigheden • Kennis van etikettering en productidentificatie
	✓			
		✓		
	✓			
		✓		
	✓			
			✓	
			✓	
7. Bereidt de grondstoffen voor op de werkopdracht (uitsmetten, opdelen, aftekenen, paren, ...)				
• Leest en begrijpt (werk)tekeningen en plannen • Kantrecht en/of kort ruw hout af • Bepaalt visueel hoe houtelementen optimaal uit boom of geveerschaald hout gehaald kunnen worden (zaagwijze, vezelrichting,	✓			• Kennis van werkdocumenten, tekeningen en plannen • Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van afschrijfmethode
			✓	
	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--	--	--------------------------------------

tekening, gebreken van het hout, ...)				• Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van functionele rekenvaardigheden • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde) (houtbewerkings)machines
• Deelt plaatmateriaal optimaal in (richting, beschadiging, ...)			✓	
• Tekent uit te zagen onderdelen uit op hout			✓	
• Zaagt de onderdelen op de juiste afmeting uit volgens borderel of zaagplan			✓	
• Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde			✓	
• Brengt merktekens aan op de werkstukken (paringstekens, ...)			✓	
• Schrijft onderdelen volgens een éénvormige afschrijvingsmethode en maataanduiding af			✓	

8. Selecteert, controleert, monteert en vervangt (snij)gereedschappen op de (houtbewerkings)machines

• Raadpleegt technische bronnen (werkstuktekeningen, instelgegevens, omrekeningstabellen, ...)	✓			• Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van snijgereedschappen • Kennis van verspaningstechnologie en -technieken • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van functionele rekenvaardigheden • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde) (houtbewerkings)machines
• Houdt zich aan procedures en voorschriften	✓			
• Selecteert (snij)gereedschappen i.f.v. de uit te voeren bewerking			✓	
• Stelt verspaningssets samen			✓	
• Controleert (snij)gereedschappen (standtijd, mec/man, ...)	✓			
• Verzamelt materiaal en gereedschap en beoordeelt de conformiteit ervan			✓	
• (De)monteert (snij)gereedschappen in/op de machine en stelt ze af			✓	
• Bergt (snij)gereedschappen veilig op			✓	
• Vervangt en onderhoudt (snij)gereedschappen			✓	
• Onderneemt actie bij onvoorziene		✓		

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

omstandigheden of problemen				
9. Stelt (houtbewerkings)machines in en om				
• Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches	✓			• Basiskennis van CNC-sturing • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van randapparatuur • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde) (houtbewerkings)machines
• Stelt de juiste aanvoersnelheid en toerental in	✓			
• Stelt de parameters en coördinaten manueel of (semi)computergestuurd in	✓			
• Roept een CNC-programma op	✓			
• Voert eenvoudige aanpassingen uit in een CNC-programma	✓			
• (De)monteert en stelt hulpstukken en beveiligingen in			✓	
• Maakt een proefstuk			✓	
• Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen		✓		
10. Controleert de veiligheidsvoorzieningen van de (houtbewerkings)machines				
• Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na	✓			• Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde) (houtbewerkings)machines
• Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen	✓			
• Doet veiligheidscontroles aan de (houtbewerkings)machines			✓	
• Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud aan de (houtbewerkings)machine op		✓		
• Evalueert veiligheidsrisico's en neemt gepaste maatregelen		✓		
• Meldt problemen aan de verantwoordelijke	✓			
• Legt de werkzaamheden stil indien nodig		✓		

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--	--	--------------------------------------

11. Bewerkt onderdelen met (houtbewerkings)machines				
• Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches	✓			• Basiskennis van CNC-sturing • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van randapparatuur • Kennis van verspaningstechnologie en -technieken • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van opspansystemen (manueel en machinaal) • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde) (houtbewerkings)machines • Grondige kennis van het productieproces van buitenschrijnwerk in hout • Grondige kennis van constructie- en verbindingstechnieken voor buitenschrijnwerk in hout
• Bepaalt de te gebruiken machines	✓			
• Controleert de beveiliging voor het opstarten	✓			
• Start, stopt en bedient de machines om hout te bewerken			✓	
• Schaافت tot ontruwde vlakken			✓	
• Zaagt op maat			✓	
• Boort gaten			✓	
• Brengt merktekens aan op de werkstukken (paringstekens, ...)			✓	
• Brengt (gebogen) profileringen aan			✓	
• Maakt verbindingen			✓	
• Schuurt werkstukken tot de gewenste afwerkingsgraad op			✓	
• Maakt, indien nodig, gebruik van mallen			✓	
• Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde			✓	
• Controleert de kwaliteit en maatvoering	✓			
• Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen		✓		
12. Vergaart onderdelen van buitenschrijnwerk in hout				
• Leest (werk)tekeningen en plannen en leidt af welke onderdelen (demontabel) vergaard kunnen worden	✓			• Kennis van werkdocumenten, tekeningen en plannen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van elektrisch en pneumatisch handgereedschap • Kennis van opspansystemen
• Bepaalt of bepaalde oppervlaktebehandelingen voor de vergaring moet komen	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--	--	--------------------------------------

• Verlijmt verbindingsgedeelten			✓	(manueel en machinaal) • Kennis van lijmsoorten • Kennis van montagetechnieken • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van het productieproces van buitenschrijnwerk in hout • Grondige kennis van constructie- en verbindingstechnieken voor buitenschrijnwerk in hout
• Voegt de onderdelen volgens een logische werkvolgorde samen			✓	
• Past manuele en machinale opspanttechnieken toe			✓	
• Past mechanische verbindingstechnieken toe (nagelen, nieten, schroeven, ...)			✓	
• Verwijdt lijmresten			✓	
• Controleert de kwaliteit, haaksheid en maatvoering	✓			
• Stapelt en merkt voor de volgende productiefase			✓	

13. Behandelt oppervlakken van buitenschrijnwerk in hout (schuren, beschermen, afwerken, ...)

• Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches	✓			• Basiskennis van beschermings-, onderhouds- en afwerkingsproducten voor buitenschrijnwerk in hout • Kennis van voorschriften rond afval en gevaarlijke producten • Kennis van informatiebronnen • Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van afwerkingstechnieken voor buitenschrijnwerk in hout • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van etikettering en productidentificatie • Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde)
• Bereidt beschermings- en/of afwerkingsproducten voor			✓	
• Bereidt diverse ondergronden voor (schuren, ontstoffen, ontvetten, ...)			✓	
• Brengt manueel en/of machinaal grond-, tussen- en afwerklagen aan			✓	
• Controleert visueel de kwaliteit van de behandelde oppervlakte	✓			
• Voert kleine herstellingen en retouches uit			✓	
• Brengt (interne) codering aan (etiketten, labels, ...)			✓	
• Beschermt afgewerkte werkstukken en slaat ze op			✓	

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

				(houtbewerkings)machines
				• Grondige kennis van het productieproces van buitenschrijnwerk in hout
14. Monteert en regelt beslag, hang- en sluitwerk aan buitenschrijnwerk				
• Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches	✓			• Kennis van werkdocumenten, tekeningen en plannen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van elektrisch en pneumatisch handgereedschap • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van montagetechnieken • Grondige kennis van het productieproces van buitenschrijnwerk in hout • Grondige kennis van beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen voor buitenschrijnwerk
• Leest en begrijpt (werk)tekeningen en plannen	✓			
• Voorziet uitsparingen voor beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen			✓	
• Stelt beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen samen			✓	
• Kort schuifbeslag af tot gewenste lengte			✓	
• Bevestigt beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen			✓	
• Regelt beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen af			✓	
15. Werkt buitenschrijnwerkelementen af				
• Plaatst dichtingen			✓	• Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Grondige kennis van beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen voor buitenschrijnwerk
• Integreert andere materialen aan het buitenschrijnwerk (glas, smeedwerk, ...)			✓	
• Regelt beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen			✓	
• Controleert de kwaliteit van het uitgevoerde werk	✓			
• Meldt problemen/afwijkingen aan leidinggevende/verantwoordelijke	✓			
16. Voert preventief basisonderhoud uit van de (houtbewerkings)machines				
• Merkt noodzaak aan technisch onderhoud op		✓		• Kennis van informatiebronnen

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--	--	--------------------------------------

• Plaatst de (houtbewerkings)machines in veiligheidsmodus voor het uitvoeren van onderhoud			✓	• Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van etikettering en productidentificatie • Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde) (houtbewerkings)machines
• Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen	✓			
• Voert eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit			✓	
• Rapporteert problemen aan de technicus of de verantwoordelijke	✓			
• Registreert basisonderhoud	✓			
17. Transporteert intern grondstoffen, constructieonderdelen en materialen				
• Houdt zich aan procedures en voorschriften	✓			• Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van (interne) transportmiddelen • Kennis van verpakkingstechnieken • Kennis van laad- en zekeringstechnieken • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen
• Verplaatst veilig en op ergonomisch verantwoorde wijze			✓	
• Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde			✓	
• Verpakt, beschermt voor transport (vochtigheid, temperatuur, lichtinval, ...)			✓	
• Laadt, lost (interne) transportmiddelen conform de richtlijnen (max. gewicht, aantal, ...)			✓	
• Bevestigt en beveiligt tegen vervoersrisico's (het zekeren van ladingen, ...)			✓	
• Past hef- en tiltechnieken toe			✓	
• Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen		✓		

2.2 DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken
- Basiskennis van beschermings-, onderhouds- en afwerkingsproducten voor buitenschrijnwerk in hout
- Basiskennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden
- Basiskennis van CNC-sturing

- Kennis van communicatietechnieken
- Kennis van voorschriften rond afval en gevaarlijke producten
- Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften
- Kennis van informatiebronnen
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van werkdocumenten, tekeningen en plannen
- Kennis van hout en plaatmaterialen
- Kennis van materialen en gereedschappen
- Kennis van elektrisch en pneumatisch handgereedschap
- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden
- Kennis van randapparatuur
- Kennis van afschrijfmethodes
- Kennis van snijgereedschappen
- Kennis van verspaningstechnologie en -technieken
- Kennis van bewerkingsmethodes
- Kennis van opspansystemen (manueel en machinaal)
- Kennis van lijmsoorten
- Kennis van montagetechnieken
- Kennis van (interne) transportmiddelen
- Kennis van verpakkingstechnieken
- Kennis van laad- en zekeringstechnieken
- Kennis van afwerkingstechnieken voor buitenschrijnwerk in hout
- Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen
- Kennis van functionele rekenvaardigheden
- Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van etikettering en productidentificatie

- Grondige kennis van ((C)NC-gestuurde) (houtbewerkings)machines
- Grondige kennis van het productieproces van buitenschrijnwerk in hout
- Grondige kennis van constructie- en verbindingstechnieken voor buitenschrijnwerk in hout
- Grondige kennis van beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen voor buitenschrijnwerk

Cognitieve vaardigheden

- Communiceert effectief en efficiënt
- Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken
- Rapporteert aan leidinggevenden
- Werkt efficiënt samen met collega's
- Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op
- Maakt onderscheid tussen gevaarlijke en niet gevaarlijke producten en afvalstoffen
- Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd
- Meldt problemen aan de verantwoordelijke
- Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd
- Neemt kennis van de eigen werkopdracht
- Leest en begrijpt (werk)tekeningen en plannen
- Controleert de aangeleverde (productie)gegevens (aantal, compleetheid, juistheid, ...)
- Neemt de planning door
- Stelt correct en overzichtelijk een hout-, meet- en materiaalstaat op
- Stelt een zaagplan op
- Bepaalt de uit te voeren bewerkingen
- Bepaalt een optimale werkvolgorde
- Meldt problemen aan leidinggevende/verantwoordelijke
- Beheert administratie: houdt planning en eventuele documenten die de ploegbaas overgemaakt heeft bij
- Signaleert tekorten
- Stemt de hoeveelheid af op de opdracht
- Houdt rekening met de (interne) codering
- Leest en begrijpt (werk)tekeningen en plannen
- Bepaalt visueel hoe houtelementen optimaal uit boom of geveerschaald hout gehaald kunnen worden (zaagwijze, vezelrichting, tekening, gebreken van het hout, ...)
- Raadpleegt technische bronnen (werkstuktekeningen, instelgegevens, omrekeningstabellen, ...)
- Houdt zich aan procedures en voorschriften
- Controleert (snij)gereedschappen (standtijd, mec/man, ...)
- Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches
- Stelt de juiste aanvoersnelheid en toerental in
- Stelt de parameters en coördinaten manueel of (semi)computergestuurd in
- Roept een CNC-programma op
- Voert eenvoudige aanpassingen uit in een CNC-programma
- Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na
- Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen
- Meldt problemen aan de verantwoordelijke
- Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches
- Bepaalt de te gebruiken machines
- Controleert de beveiliging voor het opstarten
- Controleert de kwaliteit en maatvoering
- Leest (werk)tekeningen en plannen en leidt af welke onderdelen (demontabel) vergaard kunnen worden
- Bepaalt of bepaalde oppervlaktebehandelingen voor de vergaring moet komen
- Controleert de kwaliteit, haaksheid en maatvoering
- Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches

- Controleert visueel de kwaliteit van de behandelde oppervlakte
- Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches
- Leest en begrijpt (werk)tekeningen en plannen
- Controleert de kwaliteit van het uitgevoerde werk
- Meldt problemen/afwijkingen aan leidinggevende/verantwoordelijke
- Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen
- Rapporteert problemen aan de technicus of de verantwoordelijke
- Registreert basisonderhoud
- Houdt zich aan procedures en voorschriften

Probleemoplossende vaardigheden

- Past zich flexibel aan (verandering van collega's, ...)
- Controleert de te verwerken grondstoffen en materialen en onderneemt actie bij afwijkingen (gebreken, vochtigheid, ...)
- Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens
- Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen
- Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen
- Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud aan de (houtbewerkings)machine op
- Evalueert veiligheidsrisico's en neemt gepaste maatregelen
- Legt de werkzaamheden stil indien nodig
- Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen
- Merkt noodzaak aan technisch onderhoud op
- Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen

Motorische vaardigheden

- Sorteert afval volgens de richtlijnen
- Werkt ergonomisch
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Organiseert zijn werkplaats rekening houdend met een logische werkvolgorde
- Richt de werkplaats (ergonomisch) in
- Beperkt stofemissie
- Sorteert afval volgens de richtlijnen
- Houdt de werkplek schoon
- Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op
- Gebruikt (stof)afzuigapparatuur/installaties
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Gebruikt water voor taken & schoonmaak efficiënt
- Gebruikt machines en gereedschappen efficiënt
- Beperkt het lawaai: gebruikt persoonlijke beschermingsmiddelen, implementeert preventiemaatregelen voor omgeving
- Meet op (hoogte, breedte, diepte, ...)
- Houdt de voorraad bij en vult aan
- Neemt leveringen in ontvangst en controleert de leveringen
- Selecteert, controleert en hanteert materialen/gereedschappen
- Kantrecht en/of kort ruw hout af

- Deelt plaatmateriaal optimaal in (richting, beschadiging, ...)
- Tekent uit te zagen onderdelen uit op hout
- Zaagt de onderdelen op de juiste afmeting uit volgens borderel of zaagplan
- Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde
- Brengt merktekens aan op de werkstukken (paringstekens, ...)
- Schrijft onderdelen volgens een éénvormige afschrijvingsmethode en maataanduiding af
- Selecteert (snij)gereedschappen i.f.v. de uit te voeren bewerking
- Stelt verspaningssets samen
- Verzamelt materiaal en gereedschap en beoordeelt de conformiteit ervan
- (De)monteert (snij)gereedschappen in/op de machine en stelt ze af
- Bergt (snij)gereedschappen veilig op
- Vervangt en onderhoudt (snij)gereedschappen
- (De)monteert en stelt hulpstukken en beveiligingen in
- Maakt een proefstuk
- Doet veiligheidscontroles aan de (houtbewerkings)machines
- Start, stopt en bedient de machines om hout te bewerken
- Schaافت tot ontruwde vlakken
- Zaagt op maat
- Boort gaten
- Brengt merktekens aan op de werkstukken (paringstekens, ...)
- Brengt (gebogen) profileringen aan
- Maakt verbindingen
- Schuurt werkstukken tot de gewenste afwerkingsgraad op
- Maakt, indien nodig, gebruik van mallen
- Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde
- Verlijmt verbindingsgedeelten
- Voegt de onderdelen volgens een logische werkvolgorde samen
- Past manuele en machinale opspantechnieken toe
- Past mechanische verbindingstechnieken toe (nagelen, nieten, schroeven, ...)
- Verwijdert lijmresten
- Stapelt en merkt voor de volgende productiefase
- Bereidt beschermings- en/of afwerkingsproducten voor
- Bereidt diverse ondergronden voor (schuren, ontstoffen, ontvetten, ...)
- Brengt manueel en/of machinaal grond-, tussen- en afwerklagen aan
- Voert kleine herstellingen en retouches uit
- Brengt (interne) codering aan (etiketten, labels, ...)
- Beschermт afgewerkte werkstukken en slaat ze op
- Voorziet uitsparingen voor beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen
- Stelt beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen samen
- Kort schuifbeslag af tot gewenste lengte
- Bevestigt beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen
- Regelt beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen af
- Plaatst dichtingen
- Integreert andere materialen aan het buitenschrijnwerk (glas, smeedwerk, ...)
- Regelt beslag, hang-, sluit- en schuifmechanismen
- Plaatst de (houtbewerkings)machines in veiligheidsmodus voor het uitvoeren van onderhoud
- Voert eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit
- Verplaatst veilig en op ergonomisch verantwoorde wijze
- Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde

- Verpakt, beschermt voor transport (vochtigheid, temperatuur, lichtinval, ...)
- Laadt, lost (interne) transportmiddelen conform de richtlijnen (max. gewicht, aantal, ...)
- Bevestigt en beveiligt tegen vervoersrisico's (het zekeren van ladingen, ...)
- Past hef- en tiltechnieken toe

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in de werkplaats binnen ondernemingen.
- Dit beroep wordt meestal in teamverband uitgeoefend, meestal in een onderneming waar de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving, weersomstandigheden, grondstoffen en machines.
- De werkopdrachten worden vaak strikt afgebakend in de tijd en er heersen in veel gevallen strikte deadlines, wat resultaatgerichtheid, stressbestendigheid en doorzettingsvermogen vraagt.
- De houtsector kent veel reglementeringen, normen, aanbevelingen en technische voorlichtingsfiches inzake kwaliteit, veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu en duurzaam bouwen. Verspilling en de rijzende afvalberg dwingen tot een economische en ecologische omgang met en hergebruik van grondstoffen en materialen.
- Binnen dit beroep maakt men gebruik van elektrisch en pneumatisch gereedschap. Dit kan gevaar inhouden voor het oplopen van snijwonden, het klem raken van de machine, de terugslag van het werkstuk en/of van de machine, het stoten tegen voorwerpen, gevaar voor elektrocutie, ...
- Bij het werken met machines kan er lawaaihinder en (hout)stof voorkomen.
- De situatie op de werkplek kan het dragen van lasten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren.
- Het bijblijven met de (technologische) ontwikkelingen binnen de sector vergt leergierigheid en het volgen van (verplichte) opleidingen.

Handelingscontext

- Oog hebben voor kwaliteit en de tevredenheid van de klant door met zorg, toewijding en zin voor esthetiek te werken.
- Op constructieve en gebruiksvriendelijke wijze uitwisselen van informatie met klanten, collega's en derden.
- Aandacht hebben voor gevaarlijke situaties, veiligheidssignalisatie op de werkplek respecteren en persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen met zorg gebruiken en onderhouden.
- Omzichtig omgaan met grondstoffen en producten, rekening houdend met veiligheidsvoorschriften.
- Zorgvuldig en nauwkeurig gebruiken van (houtbewerkings)machines, gereedschappen en materialen.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van de plannen en voorbereiden van de eigen werkzaamheden
- het opmeten

- het opstellen van de hout-, meet- en materiaalstaat
- het opmaken van het zaagplan
- het bepalen van zijn werkvolgorde
- het uitvoeren van zijn werkzaamheden, het voorbereiden, bewerken, vergaren, (af)monteren, afwerken en controleren
- het gebruiken van gereedschappen en machines
- datgene wat binnen zijn opdracht en competentie ligt te veranderen en aan te passen indien nodig

Is gebonden aan

- een ontvangen werkopdracht en tijdsplanning
- veiligheids- en milieuvoorschriften, technische voorschriften, productfiches, werktekeningen en plannen

Doet beroep op

- leidinggevende voor de werkopdracht, (productie)gegevens, planning, melden van problemen/storingen en bijkomende instructies
- (onderhouds)technieker en/of derden voor storingen, technische interventies en/of onderhoud aan het machinepark

Verantwoordelijkheid

- Werkt in teamverband
- Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn
- Organiseert zijn werkplek veilig en ordelijk
- Gebruikt stromen duurzaam en beperkt geluidshinder
- Plant en bereidt de eigen werkzaamheden voor de productie voor
- Controleert (de voorraad) grondstoffen en materialen (beschikbaarheid, tekorten, hoeveelheid, kwaliteitsafwijkingen, ...)
- Bereidt de grondstoffen voor op de werkopdracht (uitsmetten, opdelen, aftekenen, paren, ...)
- Selecteert, controleert, monteert en vervangt (snij)gereedschappen op de (houtbewerkings)machines
- Stelt (houtbewerkings)machines in en om
- Controleert de veiligheidsvoorzieningen van de (houtbewerkings)machines
- Bewerkt onderdelen met (houtbewerkings)machines
- Vergaart onderdelen van buitenschrijnwerk in hout
- Behandelt oppervlakken van buitenschrijnwerk in hout (schuren, beschermen, afwerken, ...)
- Monteert en regelt beslag, hang- en sluitwerk aan buitenschrijnwerk
- Werkt buitenschrijnwerkelementen af
- Voert preventief basisonderhoud uit van de (houtbewerkings)machines
- Transporteert intern grondstoffen, constructieonderdelen en materialen

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

Er zijn geen attesten vereist.

Vereiste attesten

Geen vereisten.

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Officiële cijfers over de tewerkstelling per beroep zijn niet beschikbaar.

Vanuit de sector “stofferij en houtbewerking” werd daarom een raming gemaakt op basis van beschikbare gegevens. Daarin stellen we vast dat 15,4% van de beroepen uit PC126 (Vlaanderen) behoren tot de cluster “bouwelementen”. Hierbij kan aangenomen worden dat ongeveer 46% van de werknemers in deze cluster tewerkgesteld wordt als werkplaatsbuitenschrijnwerker (hout).

werknemers PC 126 bron: www.werk.be	13006		
cluster "Bouwelementen"	15,4%	2003	
operator		19%	381
(werkplaats)binnenschrijnwerker		25%	501
(werkplaats)buitenschrijnwerker (hout)		46%	921

Vacatures

De codering van de VDAB laat niet toe om de vacaturecijfers voor de werkplaatsbuitenschrijnwerker hout te onderscheiden. Deze zitten over het algemeen vervat in de cijfers voor de buitenschrijnwerker.

Beroep	Circuit	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Schrijnwerker - timmerman: buitenschrijnwerk	NEC zonder uitzendopdr.	414	310	411	508	442	672	803	668	660	1011	1110
	Uitzendopdrachten	110	310	672	1310	1959	3865	3023	2283	1001	1299	1664
Totaal Schrijnwerker - timmerman: buitenschrijnwerk		524	620	1083	1818	2401	4537	3826	2951	1661	2310	2774

Knelpuntberoep:

Het beroep werkplaatsbuitenschrijnwerker hout is een knelpuntberoep. Dit beroep biedt goede tewerkstellingskansen.

Het tekort aan schrijnwerkers en meubelmakers is structureel doordat de instroom te klein is om

tegenoet te komen aan de blijvende vraag.

Verder zijn het ook kwalitatieve knelpunten. De hoge eisen op vlak van beroepskennis vertragen de invulling. De werkgever verlangt van de kandidaten naast een goede beroepskennis ook dat zij zelfstandig kunnen werken en eventueel ervaring hebben.

Overzichtstabel nov 2011- oktober 2012

VERZICHTSTABEL	Knelpunt in 2011	nov 2011 - okt 2012			einde okt 2012		Plaatsingen 2011	IBO 2011
		Ontvangen Jobs NEC zonder uitzend- opdrachten	Uitzend- opdrachten	% vervuld (AMI) NEC zonder uitzend- opdrachten	Openstaande Jobs NEC zonder interim	NWWZ (arbeidsreserve) 1 van de 8 beroepsasp. waaraan >2 jaar ervaring		
beroepscode (AMI) + omschrijving								
77100 Schrijnwerker - timmerman: buitenschrijnwerker	J	794	1538	83,8	214	424	1004	367
							284	210

Tabel: overzicht geplaatste werkzoekenden in 2011

GEPLAATSTE WERKZOEKENDE IN 2011															
beroepscode (AMI) + omschrijving	ANT	MEC	TUR	LEU	VIL	BRU	woonplaats			AAL	GEN	SN	HAS	TON	buiten Vlaanderen
							KOR	OOS							
77100 Schrijnwerker - timmerman: buitenschrijnwerker	17	10	15	22	9	13	29	17	44	28	27	39	11	3	

GEPLAATSTE WERKZOEKENDE IN 2011													
beroepscode (AMI) + omschrijving	totaal	studieniveau			geslacht		leeftijd			allochtoon		arbeidsgehandicapt	
		laag	midden	hoog	mannen	vrouwen	<25 j	25 - <50 j	+50 j	nee	ja	nee	ja
77100 Schrijnwerker - timmerman: buitenschrijnwerker	284	101	176	7	281	3	181	92	11	284	0	284	0

Tabel: gegevens openstaande jobs einde oktober 2012

Openstaande jobs voor het NORMAAL ECONOMISCH CIRCUIT zonder UITZENDOPDRACHTEN einde okt 2012														
beroepscode (AMI) + omschrijving	vestigingsplaats bedrijf													
	ANT	MEC	TUR	LEJ	VL	BRU	KOR	OOS	AAL	GBN	SN	LD	LW	buiten Vlaanderen
77100 Schrijnwerker - timmerman: buitenschrijnwerker	9	5	20	3	6	10	52	8	12	24	21	20	24	0

Tabel: kenmerken openstaande jobs

Openstaande jobs voor het NORMAAL ECONOMISCH CIRCUIT zonder UITZENDOPDRACHTEN einde okt 2012								
beroepscode (AMI) + omschrijving	knelpunt in 2011	totaal aantal jobs	studieniveau			ervaring		
			laag	midden	hoog	<6 m	6m - 2j	+ 2 jaar
77100 Schrijnwerker - timmerman: buitenschrijnwerker	J	214	123	86	5	27	46	141

4. Samenhang

Werkplaatsbuitenschrijnwerkers hout komen vooral in de houtverwerkende sector voor.

De diverse beroepen binnen deze sector beschikken over heel wat gemeenschappelijke competenties. Dat houdt in dat mits een aanvullende opleiding werkplaatsbuitenschrijnwerkers hout in verschillende beroepen inzetbaar zijn.

De werkplaatsbuitenschrijnwerker hout kan starten als machinaal houtbewerker en doorgroeien naar werkplaatsbuitenschrijnwerker en/of buitenschrijnwerker hout en/of buitenschrijnwerker.

